

heissen«), neznamenají, že skutková povaha přečinu shluknutí jest tu jen tehdy, když úřední orgán učiní výzvu ve způsobu formálního rozkazu. Postačí prý, když úřední osoba jakýmkoliv způsobem projevila vůči shromážděným, pokud se týče shluknuvším se lidem svou vůli, by se rozptýlili a místa svá opustili, což se může státi i tím způsobem, že úřední orgán jde mezi shromážděné a jednotlivcům přimlouvá, aby šli do továrny, tedy, aby místo shluknutí opustili, což v tomto případě rovná prý se výzvě po rozumu § 283 tr. zák. Zmateční stížnosti přisvědčiti jest potud, že skutková povaha přečinu dle § 283 tr. zák. nevyhledává formálního rozkazu k rozchodu nebo k opuštění místa shluknutí, nýbrž že stačí, projeví-li úřední osoba ve své výzvě zřejmě a určitě vážnou vůli, aby se sročený dav rozptýlil. Tento projev vůle musí se však státi tak, abyúčastněné osoby nemohly býti v pochybnosti o tom, že jedná se o výzvu neb o rozkaz k rozchodu, jichž neuposlechnutí činilo by je trestnými. Za takovouto výzvu nebo takovýto rozkaz nelze však pokládati pouhou radu, žádost nebo pouhé upozornění úřední osoby, neboť projev vůle v takovéto formě nemá zmíněné právě náležitosti, nemůže v osobách, jimž patří, vyvolati představu, že musí uposlechnouti, a že by se v případě neuposlechnutí dopustily trestného činu. Skutkový děj, nalézacím soudem zjištěný, nezakládá tedy ani v subjektivním, ani v objektivním směru skutkové podstaty přečinu dle § 283 tr. zák.

Čís. 873.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Ke skutkové podstatě pletich se nevyžaduje, by bylo závažným jednáním využíváno mimořádných poměrů, válkou vyvolaných.

Pletichy podloudným obchodem cizozemským kuřivem.

Stačí, jsou-li pletichy způsobilé zvýšiti cenu právě toho zboží, o něž jde.

(Rozh. ze dne 1. června 1922, Kr II 288/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě ve Znojmě ze dne 4. dubna 1922, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin dle § 11 čís. 4 lich. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud neshledává ve zjištěné činnosti obžalovaných ani objektivně skutkové podstaty pletich, trestných dle § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě, v úvaze, že pro cizozemské kuřivo není v tuzemsku legitimního prodavače, na jehož místo by se obžalovaní vsunuli, že v době, o kterou jde, nebylo tu již ohledně kuřiva mimořádných poměrů, totiž nedostatku kuřiva a neukojení poptávky po něm, že ceny kuřiva jsou nepřekročitelně stanoveny státem a že ani spotřebitel nezaplatí, ani pletichářský obchodník nepožádá vyšší — než jsou režijní — ceny za cizozemské kuřivo, dle kvality a kvantity rovnocenné výrobkům tuzemské

tabákové režie, takže tuzemský spotřebitel při prodeji cizozemského kuřiva poškozen býti nemůže. Právem napadá stížnost, dovolávajíc se zmatečného důvodu čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř., tento výrok jako právně mylný. Využitkování mimořádných poměrů, válkou vyvolaných, jest sice složkou skutkových podstat §§ 7, 8, 9 zákona o válečné lichvě, ale skutkovou podstatou pletich dle § 11 čís. 4 toto využitkování vyhledáváno není; nezáleží proto na tom, že v době, o kterou jde, byl dostatek kuřiva pro tuzemskou poptávku. Obchodování kuřivem je dle platných předpisů bezvýjimečně vyhrazeno státu; předpisy o tabákovém monopolu nerozeznávají, zda je kuřivo výrobkem tuzemským či cizozemským; i k dovozu a ku prodeji kuřiva cizozemské výroby jsou tedy v tuzemsku — a to výhradně — oprávněni tabákové režie a pověření trafikanti; na místo těchto řádných legitimních prodávaců vsunuli se obžalovaní, jichž činnost — podlouhý dovoz a pokoutní prodej kuřiva — obcházel takto platné předpisy, vybočovala z rámce dovoleného řádného obchodování a naplňuje proto skutkovou podstatu pletich. Aby pletichy byly způsobivé, stupňovati cenu v š e h o z b o ž í t o h o d r u h u, jímž bezprávně obchodováno, zákon nepožaduje; stačí naopak, nastal-li, nebo mohl-li tento účinek nastati co do o n o h o m n o ž s t v í z b o ž í, j e ž b e z p r á v n á č i n n o s t p l e t i c h á ř s k á z a s á h l a. Nezáleží proto na tom, že ceny ostatního kuřiva jsou v legitimním obchodě tuzemském nepřekročitelně stanoveny a nemohly býti překročeny ani v obchodě pokoutním; stačí, že — jak nalézací soud zjistil — ceny kuřiva, které bylo předmětem pletichářské činnosti obžalovaných, byly a měly býti stupňovány obžalovanými o 15 hal. při jedné sportce, o 25 až 35 hal. při jedné egyptce a o více než 40 hal. při jedné viržince nad nákupní cenu obžalovaných. Nezáleží ani na tom, že prodejní ceny obžalovaných rovnají se tuzemským režijním cenám kuřiva stejné kvality a kvantity. Ježto nalézací soud, porovnávaje prodejní ceny obžalovaných nikoliv s nákupními cenami jejich, nýbrž s tuzemskými cenami režijními, vychází, jak dovozeno, z nesprávného výkladu pojmu způsobivosti, stupňovati cenu předmětu po stránce objektivní, jest zřejmé, že na nesprávném výkladu tohoto zákonného pojmu spočívá také další výrok nalézacího soudu, že právem možno pochybovati o tom, zda obžalovaní byli sobě vědomi toho, že činnost jejich jest způsobivá stupňovati cenu kuřiva; tím spíše, že nalézacím soudem pro výrok ten uvedený důvod, že se jedná o prosté, nevzdělané, částečně mladistvé osoby, nikterak se nedotýká a nevyvrací skutečnosti, že kuřivo bylo prodáno a mělo býti prodáváno za ceny mnohem vyšší, než byly ceny nákupní. Nevědomost obžalovaných, nalézacím soudem dále zdůrazňovaná, že proviní se prodejem kuřiva za ceny státem stanovené proti předpisům lichevního zákona, nebyla by než neznalostí zákona, jež jich dle §§ 3, 232 tr. zák. odpovědnosti nesproštuje.

Čís. 874.

Jde o krádež na věcech zamčených (§ 174 II c) tr. zák.), vnikl-li pachatel otevřeným oknem do přízemního bytu, jehož dveře byly zamčeny.

(Rozh. ze dne 2. června 1922, Kr II 268/21.)